

632

На основу члана 31. Закона о заштити здравља биља у Републици Српској ("Службени гласник Републике Српске", број 25/09) и члана 76. став 2. Закона о републичкој управи ("Службени гласник Републике Српске", број 115/18), министар пољопривреде, шумарства и водопривреде д о н о с и

ПРОГРАМ**ПОСЕБНОГ НАДЗОРА НАД ПРИСУСТВОМ *Phytophthora rubi* – ПРОУЗРОКОВАЧА ФИТОФТОРОЗЕ МАЛИНЕ НА ПОДРУЧЈУ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ У 2020. ГОДИНИ**

Члан 1.

Овим програмом утврђују се мјере, рокови, начин спровођења мјера, субјекти који ће их спроводити, извори и начин обезбјеђивања и коришћења средстава и начин контроле спровођења мјера посебног надзора над присуством *Phytophthora rubi* (Wilcox and Duncan) Man in 't Veld - проузроковача фитопторозе малине на подручју Републике Српске у 2020. години.

Члан 2.

Циљ овог програма је утврђивање присуства, односно одсуства карантински штетног организма *Phytophthora rubi* на мјестима уласка пошилки биљака домаћина које се увозе у Републику Српску, у регистрованим расадницима и у производним засадама малине.

Члан 3.

(1) Посебан надзор ради детекције карантински штетног организма *Phytophthora rubi* спроводи се на цијелој територији Републике Српске.

(2) Подручја рада су мјеста уласка у Републику Српску, мјеста производње садног материјала биљака домаћина и производних засади биљака домаћина.

(3) Посебан надзор и мјере надзора на граници и у регистрованим расадницима спроводи Републичка управа за инспекцијске послове (у даљем тексту: Инспекторат).

(4) Институције које имају овлашћење Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде (у даљем тексту: Министарство) за спровођење послова од јавног интереса у области дијагностике штетних организама и заштите здравља биља за штетни организам из става 1. овог члана (у даљем тексту: овлашћене институције) спроводе посебан надзор у производним засадама малине.

(5) Овлашћена институција припрема информационе летке са стручним савјетима о начинима спречавања ширења и могућим мјерама контроле патогена и вектора.

(6) Програм посебног надзора подразумијева мониторинг који се спроводи над присуством штетних организама (у даљем тексту: мониторинг).

(7) Увозне пошилке које су обухваћене мониторингом не задржавају се на граничном прелазу до добијања резултата лабораторијских анализа, а фитосанитарни инспектор дозволиће увоз пошилке само ако пошилка испуњава прописане услове.

(8) У случају детекције штетног организма, Инспекторат предузима све неопходне радње у складу са прописима којима је регулисана ова област.

Члан 4.

(1) Одабир локација извршен је на основу биологије штетног организма, климатских услова за његов развој, географске дистрибуције и величине комерцијалних производних засада и регистрованих расадника врста биљака домаћина.

(2) Биљна врста домаћин овог патогена у Републици Српској је малина (*Rubus idaeus* L.). Остале биљке домаћини овог патогена су: црна малина (*Rubus occidentalis* L.), купина (*Rubus fruticosus* L.), јагода (*Fragariae* × *ananassa*), логанова малина (*Rubus* × *loganobaccus*), Таубери (*Rubus fruticosus* × *idaeus*), шумска јагода (*Fragaria vesca*).

Члан 5.

Вријеме вршења надзора код регистрованих произвођача садног материјала и произвођача конвенционалних засада малине прописано је на основу животног циклуса штетног организма и фенологије биљака домаћина и врши се у складу са међународно признатим и валидним дијагностичким методама.

Члан 6.

(1) Визуелни прегледи и узимање службених узорак врше се током сезоне раста када су симптоми видљиви. Визуелне прегледи и узорковање из производних засада биљака домаћина врше овлашћене институције уз присуство запослених у Министарству који обављају послове пружања стручних услуга у пољопривреди и који одређују локацију и засад за узимање узорак.

(2) Број визуелних прегледи и узимање узорак за лабораторијско тестирање биљака домаћина из производних засада које врше овлашћене институције приказан је у Табели број 1. у Прилогу 1. овог програма, који чини његов саставни дио.

(3) Посебне мјере надзора, узорковање матичних стабала из регистрованих засада и садног материјала из увоза спроводи Инспекторат.

(4) Број визуелних прегледи и узимање узорак за лабораторијско тестирање биљака домаћина из регистрованих расадника приказан је у Табели број 2. у Прилогу 1. овог програма и чини његов саставни дио. Инспекторат шаље шифроване узорке из регистрованих расадника на лабораторијско тестирање овлашћеним институцијама за лабораторијско тестирање.

(5) Број визуелних прегледи и узимање узорак за лабораторијско тестирање биљака домаћина из увоза са граничних прелазних приказан је у Табели број 3. у Прилогу 1. овог програма и чини његов саставни дио.

Члан 7.

(1) Обавезно је уношење GPS позиције, а што се наводи у записнику о узимању узорак и пријави узорак, који се налази се у Прилогу 2. овог програма и чини његов саставни дио.

(2) Ток визуелног прегледи и узимање службених узорак приказан је у Прилогу 3. овог програма и чини његов саставни дио.

Члан 8.

(1) Лабораторијска испитивања узорак врше се у складу са међународно признатим и валидним дијагностичким методама.

(2) Лабораторијски извјештај, поред резултата анализе узорак, мора садржавати методе по којима је вршена детекција.

Члан 9.

(1) Свака локација узорковања уноси се у Fito-GIS апликацију.

(2) На основу резултата спровођења овог програма, узорковања и извјештаја из лабораторија, овлашћена институција и Инспекторат израђују карту локација узорковања користећи Fito-GIS апликацију.

(3) Мапе из става 2. овог члана достављају се Министарству у електронском облику.

Члан 10.

(1) Рок за узимање узорак матичних стабала из регистрованих расадника, производних засада, те достављање узорак овлашћеној лабораторији ради лабораторијских анализа је 1. децембар 2020. године.

(2) Коначни извјештај о спроведеном програму и карте из члана 9. став 2. овог програма достављају се Министарству до 10. децембра 2020. године.

(3) Рок за узимање узорак из увоза те достављање овлашћеној лабораторији ради лабораторијских анализа,

као и достављање извјештаја од Инспектората је 31. децембар 2020. године.

(4) Сви вршиоци посебног надзора благовремено извјештавају Министарство о посебним догађајима током спровођења овог програма, а посебно о свим случајевима откривања штетног организма који је предмет посебног надзора.

(5) Укупни резултати овог програма достављају се Министарству на обрасцима 1, 2, 3. и 4, који се налазе у Прилогу 4. овог програма и чине његов саставни дио.

Члан 11.

Спровођење овог програма финансира се из буџета Републике Српске на основу Правилника о условима и начину остваривања новчаних подстицаја за развој пољопривреде и села у 2020. години – право на подстицајна

средства за финансирање програма из области заштите здравља биља.

Члан 12.

Ступањем на снагу овог програма престаје да важи Програм посебног надзора над присуством *Phytophthora rubi* – проузроковача фитофторозе малине на подручју Републике Српске у 2019. години (“Службени гласник Републике Српске”, број 61/19).

Члан 13.

Овај програм ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у “Службеном гласнику Републике Српске”.

Број: 12.03.3-330-1006/20
30. марта 2020. године
Бањалука

Министар,
Др **Борис Пашалић**, с.р.

ПРИЛОГ 1.

Табела 1 – Преглед дистрибуције и броја узорака за визуелни преглед и лабораторијско испитивање присуства *Phytophthora rubi* у производним засадама у Републици Српској

Регије	Производни засади				Укупно:
	малина	купина	јагода	шумска јагода	
Приједор	6	1	-	-	7
Бања Лука	6	-	1	1	8
Добој	3	-	-	-	3
Бијељина	7	-	-	-	7
Источно Сарајево	10	-	-	-	10
Градишка	7	-	-	-	7
Требиње	-	-	-	-	-
Укупно:	39	1	1	1	42

Табела 2 – Преглед дистрибуције и броја узорака за визуелни преглед и лабораторијско испитивање присуства *Phytophthora rubi* у регистрованим расадницима у Републици Српској

Регије	малина	Укупно:
Приједор	8	8
Бања Лука	2	2
Добој	7	7
Бијељина	7	7
Источно Сарајево	8	8
Градишка	8	8
Требиње	-	-
Укупно:	40	40

Табела 3 – Број службених узорака за лабораторијско испитивање присуства *Phytophthora rubi* биљака из увоза из члана 2. став 2. овог програма које врши Инспекторат на граничним прелазима

Узорци	Број узорака
Увезене пошилке биљака домаћина	3
Укупно:	3

ПРИЛОГ 2.

Записник за посебан надзора над присуством *Phytophthora rubi* на подручју Републике Српске у 2020. години (прегледи расадника и производних засада за лабораторијску анализу)

Број: бр. регије – бр. службе – период године – ваш број, година

Нпр.: 01-01а-III-10/1, 2, 3, 4, 5, 6, 7.../2020.

Датум:

Шифре узорка:

Подаци о произвођачу

Назив	
Адреса	
Телефон	
Број пољопривредног газдинства	

Образац 2. Укупни резултати Програма посебног надзора над присуством *Phytophthora rubi* у регистрованим расадницама у Републици Српској у 2020. години

Phytophthora rubi	Регистровани расадници								
	Регија	Малина	Купина	Јагода	Шумска јагода	Период узорковања	Површина узорковања	Број позитивних узорака	Број негативних узорака
	Приједор								
	Бања Лука								
	Добој								
	Бијељина								
	И. Сарајево								
	Градишка								
	Требинје								

Образац 3. Укупни резултати Програма посебног надзора над присуством *Phytophthora rubi* у Републици Српској у 2020. години

Штетни организам	Малина	Купина	Јагода	Шумска јагода	Број позитивних узорака	Број негативних узорака
<i>Phytophthora rubi</i>						

Образац 4. Списак GPS координата у XY координатном систему са мјеста узорковања

Редни број	Подручје	Власник биља	X-координата	Y-координата	Вријеме прегледа/ узорковања	Биљна врста	Резултат лабораторијске анализе
1.							

633

На основу члана 31. Закона о заштити здравља биља у Републици Српској ("Службени гласник Републике Српске", број 25/09) и члана 76. став 2. Закона о републичкој управи ("Службени гласник Републике Српске", број 115/18), министар пољопривреде, шумарства и водопривреде доноси

ПРОГРАМ

ПОСЕБНОГ НАДЗОРА НАД ПРИСУСТВОМ КАРАНТИНСКИ ШТЕТНОГ ОРГАНИЗМА *Acidovorax citrulli* (Schaad et al.) - ПРОУЗРОКОВАЧА БАКТЕРИОЗНЕ МРЉАВОСТИ ПЛОДОВА ЛУБЕНИЦЕ НА ПОДРУЧЈУ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ У 2020. ГОДИНИ

Члан 1.

Овим програмом утврђују се мјере, рокови, начин спровођења мјера, субјекти који их спроводе, извори и начин обезбјеђивања и коришћења средстава, подручје дјеловања и начин контроле спровођења мјера посебног надзора над присуством *Acidovorax citrulli* (Schaad et al.) - проузроковача бактериозне мрљавости плодова лубенице на подручју Републике Српске у 2020. години.

Члан 2.

(1) Циљ овог програма је утврђивање присуства, односно одсуства карантински штетног организма *Acidovorax citrulli* - проузроковача бактериозне мрљавости плодова лубенице код произвођача расада, на пољопривредним газдинствима, у производним усјевима биљних врста домаћина патогена и на мјестима уласка пошिल्ки биљних врста домаћина патогена у Републику Српску, а које подлијежу фитосанитарном прегледу приликом увоза.

(2) Потенцијалне биљне врсте домаћини овог патогена (у даљем тексту: биљке домаћини) у Републици Српској су биљке из фамилије *Cucurbitaceae*: лубеница, диња, краставац и тикве, односно биљне врсте наведене у Прилогу 1. овог програма, који чини његов саставни дио.

(3) Посебним надзором истражују се локалитети на којима се у Републици Српској узгајају биљке домаћини из става 2. овог члана ради одређивања статуса истраживаног подручја за наведени организам, те утврђивања могућих путања уласка или ширења у Републици Српској.

Члан 3.

(1) Посебан надзор ради детекције карантински штетног организма *Acidovorax citrulli* спроводи се на цијелој територији Републике Српске.

(2) Посебан надзор и мјере надзора на граничним прелазима и у промету увезеног сјемена спроводи Републичка управа за инспекцијске послове (у даљем тексту: Инспекторат).

(3) Посебан надзор у производним усјевима, код произвођача расада и у пољопривредним газдинствима спроводи институције (у даљем тексту: овлашћене институције) које имају овлашћење Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде (у даљем тексту: Министарство) за спровођење послова од јавног интереса у области дијагностике штетних организама и заштите здравља биља за штетни организам из става 1. овог члана.

(4) Овлашћена институција припрема информационе летке са стручним савјетима о начинима спречавања ширења и могућим мјерама контроле патогена и вектора.

(5) Програм посебног надзора подразумијева мониторинг који се спроводи над присуством штетних организама (у даљем тексту: мониторинг).

(6) Фитосанитарни инспектор дозволиће увоз пошिल्ке само ако пошिल्ка испуњава прописане услове.

(7) Увозне пошिल्ке које су обухваћене мониторингом не задржавају се на граничном прелазу до добијања резултата лабораторијских анализа.

(8) У случају детекције карантински штетног организма, Инспекторат предузима све неопходне радње у складу са прописима којима је регулисана ова област.

Члан 4.

Одабир локација врши се на основу познавања биологије карантински штетног организма *Acidovorax citrulli*, климатских услова за његов развој и географске дистрибуције и величине комерцијалних производних усјева, као и код произвођача расада на којима се узгајају биљке домаћини.

Члан 5.

(1) Подручја рада су мјеста уласка пошिल्ки биљака домаћина у Републику Српску, промет, код произвођача расада, затим производни усјеви и пољопривредна газдинства на којима се узгајају или расту биљке домаћини *Acidovorax citrulli*.